

- участь у дискусії, обговорення проблемних питань;
- вислуховування доповідей та їх обговорення, отримання нової інформації та формування на цій основі своєї думки, власних висновків.

У роботі дискусійного клубу діє принцип студентського самоврядування: для проведення засідань клубу серед студентів обирається організатор (або кілька), який реєструє учасників, теми їх доповідей, проводить засідання, визначає регламент виступу і обговорення, стежить за його дотриманням, регулює активність обговорення. Роль викладача полягає у визначенні загальної тематики роботи дискусійного клубу, а також надання консультацій з приводу підготовки студентами доповідей.

Участь у роботі дискусійного клубу дає можливість сформувати низку важливих навичок:

- навчитися виступати перед аудиторією;
- навчитися викладати свою думку з тих питань, що обговорюються, аргументувати її;
- обґрунтовувати і відстоювати свою позицію;
- вислуховувати думку інших людей;
- вдосконалити аналітичні здібності;
- розширити свій професійний світогляд;
- отримати досвід проведення наукових досліджень і участі в наукових дискусіях.

М. В. Головка, канд. пед. наук, доц.,
кафедра педагогіки та психології

ІСТОРИЧНА ЗУМОВЛЕНІСТЬ ТА ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ СУЧАСНОЇ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ЯК ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ

Виникнення та розвиток методики навчання як педагогічної науки має історично зумовлений характер. Із зростанням обсягу знань, поглибленням диференціації в галузі загальнонаукового знання та виокремленням самостійних предметів і дисциплін, розвитком матеріальної і духовної культури людства, виникла необхідність в організації наукового навчання молодого покоління, що мало ефективно засвоїти та творчо репродукувати практичний досвід.

Становлення як загальної теорії навчання та виховання (дидактики), так і її складових — часткових дидактик (методик навчання конкретних предметів і дисциплін) тісно пов'язане із становленням широкої системи шкільної та академічної освіти. На різних етапах розвитку освітньої системи можна спостерігати особливості співвідношення дидактики та методик навчання. Оскільки методика навчання є частковою дидактикою, то її завданням є реалізовувати на практиці загальнодидактичні підходи в організації навчання. З іншого боку, в період інтенсивного розвитку освіти багатий емпіричний досвід методики навчання є основою для розвитку дидактики, удосконалення її методології та функціональної структури.

Тому важливими завданнями сучасної методики навчання є розробка науково обґрунтованих шляхів удосконалення та розвитку шкільної та академічної освіти. При цьому педагогічні явища мають розглядатися в аспекті історичних передумов та чинників їх виникнення та протікання, особливостей сучасного стану, а також напрямів подальшого розвитку. Це забезпечує можливість не лише накопичення методичного досвіду та його інтерпретацію з позицій сучасних підходів та освітніх парадигм, а й дає можливість будувати прогностичні моделі та пропонувати конкретні практичні шляхи вирішення методичних проблем.

У цьому контексті методику навчання розглядають як соціокультурне явище, протікання якого відбувається у тісному взаємозв'язку із розвитком освіти і є результатом соціально-економічного, науково-технічного розвитку суспільства та його культури.

Тому методику навчання як галузь педагогічної науки доцільно розглядати значно ширше, ніж науку, що конкретизує шляхи, методи, форми, прийоми, засоби досягнення навчальних цілей. Сьогодні саме методики навчання конкретних предметів забезпечують підтримку на практиці сучасних педагогічних технологій, а також, разом з тим, визначають і конкретизують їх методологію. Важливого значення набуває особливість методики навчання реалізовувати історичну, методологічну, прогностичну функції.

Історична функція передбачає як накопичення та відбір наукових знань методичного характеру, так і їх детальне дослідження та використання в сучасних умовах. Методологічна функція полягає у виробленні методологічних, концептуальних підходів до вивчення педагогічних явищ та закономірностей, їх аналізу та узагальнення емпіричного досвіду, реалізації вироблених механізмів в освітній практиці. Не менш важливим є і наукове обґрун-

тування шляхів розвитку системи освіти та її методичного забезпечення.

Ефективність реалізації прогностичної функції визначається можливістю прогнозування на основі отриманих результатів тенденцій та напрямів подальшого розвитку методичної науки та подолання можливих суперечностей, що виникають у результаті невідповідності між завданнями освіти, особливостями функціонування освітнього середовища, його ресурсним забезпеченням та якістю освітнього процесу.

М. В. Головка, канд. пед. наук, доц.,
кафедра педагогіки та психології,
С. Г. Головка, канд. іст. наук, доц.,
кафедра теорії та історії держави і права

КРЕДИТНО-МОДУЛЬНЕ НАВЧАННЯ У СИСТЕМІ ФУНДАМЕНТАЛЬНОЇ ТА ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

Узагальнення результату педагогічного експерименту із запровадження кредитно-модульної системи навчання в університеті дає можливість підбити перші підсумки та визначити напрями її подальшого становлення та удосконалення. За цей час сформувано загальні підходи до розробки модульних навчальних робочих програм, які передбачають вивчення логічно завершених модулів (як правило, 2—3 модулі на семестр). Відпрацьовано методику, яка передбачає різноманітну практично спрямовану навчально-пізнавальну діяльність студентів в університеті: робота на лекціях, семінарських та практичних заняттях, підготовка до занять та лабораторних робіт, виконання лабораторних робіт, експрес-контрольні, самостійні роботи, реферати, розрахунково-графічні роботи, творчі завдання тощо. Розроблено систему оцінювання навчальних досягнень, яка включає критерії, зміст рівнів навчальних досягнень, розподіл балів робочої шкали оцінювання тощо. Створено системи вимірників навчальних досягнень, які забезпечують систематичний контроль оволодіння елементами бази знань та рівня сформованості умінь використовувати їх для вирішення прикладних завдань практичного характеру. У цьому контексті доцільно досягати того, щоб кожний вид роботи оцінювався за